

CHIANGMAI ART CONVER- SATION

สนทนาประสาศิลปะ กับ สุกธรีรัตน์ ศุภปรีญา
ศิลปินหญิงเชียงใหม่ ผู้พาตัวเองออกไปเจอโลก

สนทนาประสาศิลปะ กับ สุทธิรัตน์ ศุภปรีญา ศิลปินหญิงเชียงใหม่ ผู้พาตัวเองออกไปเจอโลก

ไม่รู้เมื่อไหร่ ที่คนนิยามเชียงใหม่ว่าเป็นเมืองศิลปะ ผ่านวันนาน วันนี้เชียงใหม่ยังคงเป็นเมืองศิลปะ ทว่าบริบทเปลี่ยนแปลงไปมากจากจุดเริ่มต้น

สุทธิรัตน์ ศุภปรีญา หรือส้ม เกิดที่เชียงใหม่ โตที่ลำพูน เรียนศิลปะที่เชียงใหม่ เป็นศิลปินครั้งแรกที่เชียงใหม่ และหลังจากที่เธอเรียนหนีจากเชียงใหม่ไปเจอโลกต่างแดน เธอกลับมาปักหลักอาศัยที่เชียงใหม่อีกครั้ง และครั้งนั้นเธอมองเชียงใหม่ในฐานะศิลปินตัวเล็กๆ คนหนึ่ง ที่คิดว่าต้อง ‘ทำอะไรบางอย่าง’ เพื่อเมืองศิลปะแห่งนี้

Chiangmai Art Conversation หรือ CAC องค์กรศิลปะขนาดเล็กที่สืบทอดตั้งขึ้นร่วมกับเพื่อน ทำงานเชิงขับเคลื่อนหลากหลายรูปแบบเพื่อวงการศิลปะในเมืองเล็กๆ แห่งนี้ หนึ่งในนั้นคือการทำให้เชียงใหม่มีแผนที่ศิลปะเป็นครั้งแรก ซึ่งสร้างการสนทนาและบรรยากาศคึกคักให้กับโลกศิลปะในเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญ

เธอบอกว่า อยากกระตุ้นให้เชียงใหม่เป็นเมืองศิลปะจริงๆ และจากนั้น บทสนทนาของเรา ก็เริ่มขึ้นที่เชียงใหม่ ย้อนไปหลายสิบปีก่อนหน้า

อะไรทำให้คุณแน่แน่ว่าต้องจากลำพูน มาเรียนศิลปะที่เชียงใหม่

เราเกิดที่เชียงใหม่ค่ะ แต่ตอนเด็กอยู่ที่ลำพูน ไปมาระหว่างสองเมืองเป็นประจำ ตอนมัธยมต้น เราไม่อยากเป็นนักวิทยาศาสตร์แบบเพื่อน ดูละครเห็นว่ามีอาชีพมันทนาก (หัวเราะ) เลยเบนเข็มจากฝั่งวิทย์มาทางฝั่งศิลป์ แล้วเราก็ไม่เหมือนเด็กมัธยมทั่วไป คือพอชอบอะไรก็อยากจะทำข้อมูลเยอะๆ มีศิลปินท่านหนึ่งที่ลำพูนชื่ออาจารย์จัญญ์ บุญสวน เปิดแกลเลอรีในบ้าน เราก็ไปเคาะประตูขอเรียนศิลปะกับท่าน แต่ด้วยความเป็นศิลปินท่านก็ไม่ค่อยว่าง ก็เลยให้อาจารย์สมเกียรติ ตั้งโม จาก มข. (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) มาสอนแทน เราก็ได้มาเรียนเบสิกศิลปะทุกวันเสาร์อาทิตย์ ได้เห็นบรรยากาศชีวิตของอาจารย์ที่เป็นศิลปินไปด้วย เชียงใหม่ก็เลยเป็นเป้าหมายที่เราจะสมัครเรียนไปโดยปริยาย

โลกของนักเรียนศิลปะที่เชียงใหม่ เป็นยังไง

แทบไม่กลับบ้านค่ะ (หัวเราะ) รู้สึกว่ามาถูกที่ มีคนที่อารมณ์เดียวกัน ความสนใจใกล้เคียงกันมันก็สนุก ตอนนั้นมีอะไรที่ทำหมดทุกอย่าง โชคดีตรงที่ว่า ตอนเรียนปี 1 ที่เชียงใหม่มีเทศกาลศิลปะที่ชื่อว่า ‘เชียงใหม่จัดวางสังคม’ ทำให้แคว้นศิลปะในมหาวิทยาลัยตื่นตัว เพราะมันมีกิจกรรมที่นอกเหนือจากห้องเรียน มีคนและศิลปินจากต่างประเทศเข้ามาเยอะ พอดีกับที่ศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงอย่างพิทักษ์ฤทธิ์ ธีระวนิช อาจารย์คามิน เลิศชัยประเสริฐ กลับมาอยู่เมืองไทย เขาก็สนใจที่จะมาร่วมกับกิจกรรมพวกนี้ เราก็เลยได้เปิดโลก ซึ่งตอนนั้นเราไม่รู้หรอกว่ามันเป็นช่วงที่ดีที่สุด เพราะว่าก่อนหน้านั้นมันก็ไม่มี และหลังจากนั้นก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้นแบบนั้นอีก

คิดว่าอะไรที่ทำให้ฮันศิลปะในเชียงใหม่ยุค 90 คึกคัก

คงเป็นเพราะมหาวิทยาลัยเพิ่งเปิดตัว คณะวิจิตรศิลป์ก็เพิ่งก่อตั้ง เชียงใหม่เป็นเมืองศิลปะอยู่แล้ว พอมีคนมาเรียนศิลปะเยอะขึ้นในเมือง ก็อยากจะหาที่ทางในการแสดงออก มีคนต่างเมือง ต่างประเทศมาร่วมด้วย มันก็เลยผสมปนเปกัน ทำให้เกิดการเปิดความเป็นไปได้ในการทำงานหลายๆ แบบ

ทำไมคนถึงคิดว่าเชียงใหม่เป็นเมืองศิลปะ

มันน่าจะมาจากดั้งเดิมของมัน คือตัวเมืองมันมีวัดเยอะ พอมีวัดเยอะก็จะมีช่าง มีสล่าหลายแขนง ที่นี้พอมีมหาวิทยาลัย มันเกิดความรู้ที่มากกว่าจากสล่าพื้นเมือง พวกประวัติศาสตร์ต่างประเทศ หรือความรู้ที่ไม่ได้เป็นรากฐานของเรามาก่อน ความรู้มันเลยผสมผสานกัน คือเมืองมันมีพื้นฐานอยู่แล้ว มันก็เลยง่ายต่อการพัฒนา

คุณเป็นผลผลิตของเมืองศิลปะอยู่แล้ว ทำไมถึงตัดสินใจไปเรียนต่อเมืองนอก

ในสมัยนั้นเมืองไทยยังไม่มีมหาวิทยาลัยศิลปะเยอะ คลาสที่เราเรียนต่อได้ก็มีแค่จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ส่วนใหญ่คนไปเรียนกันที่ ม. ศิลปากร ซึ่งเราไม่อยากต้องเรียนอะไรซ้ำอีก ช่วงเรียนปีสุดท้าย เราเริ่มสนใจพวกมีเดีย ใช้วิทย์ ใช้โทรทัศน ใช้กล้องวิดีโอ คิดว่า

สื่อเหล่านั้นมันมีผลกับชีวิตเรา แล้วพอติ้ออาจารย์ที่มาแลกเปลี่ยนที่ มข. เขามาจากเยอรมนี แนะนำว่าที่เยอรมนีมีโรงเรียนเกี่ยวกับมีเดียที่เพิ่งเปิดใหม่ เราก็เลยเบนเข็มไปทางนั้นเลย ลงเรียนภาษาเยอรมันทุกวัน (หัวเราะ)

เรียนต่างแดนครั้งแรกในชีวิต เป็นยังไง

ก่อนหน้านี้ไม่เคยเดินทางต่างประเทศเลยนะ ยิ่งกว่านั้นคือไปอยู่เมืองที่อยู่ฝั่งตะวันออกของเยอรมนี ซึ่งเป็นเมืองที่ปิดนิดนึง คนไม่ค่อยพูดภาษาอังกฤษ พออยู่ไปสักพักหางานอะไรทำไม่ได้ ภาษาเยอรมันเราไม่เชิงพอที่จะไปทำจ๊อบกับเขา สุดท้ายก็เลยตัดสินใจสมัครทุน เป็นทุนของโบสถ์คาทอลิก ซึ่งเขาจะให้ 25% ของทุนต่อปีกับคนที่นับถือศาสนาอื่น เราก็เรียนจบจากทุนนั้นแบบพอดีพอดีเต๊ะเลย (หัวเราะ)

เกิดไฟที่จะกลับมาทำงานศิลปะในไทยไหม

ไม่ได้คิดถึงการทำงานในเมืองไทยเลยตอนนั้น อยู่ตรงนั้นก็มีความสุข แต่ว่าทุนบังคับให้ต้องกลับ แต่พอกลับแล้วมันก็เป็นการกลับที่ดี เหมือนกับว่าเราไปอยู่ประเทศที่แตกต่างกับเราเยอะมาก ทำให้รู้ว่าเราไม่รู้จักรากเรา เพราะเรามุ่งไปข้างหน้าอย่างเดียว จังหวัดอื่นในไทยเราก็ไม่เคยไปยกเว้นกรุงเทพฯ ตอนทีกลับมา ก็เลยไปเดินทางทั้งในไทยและ South East Asia พม่า เวียดนาม อะไรไปหมด ไปอยู่ที่นั่นผ่านโปรเจกต์ศิลปะต่างๆ ในภูมิภาคนี้ แล้วเรารู้สึกตื่นเต้นเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่มีในสื่อ มันยิ่งกว่าไปเยอรมนีอีก สำหรับเรานะ

เจออะไรในรากของตัวเอง

มันได้เห็นว่าประเทศอื่นใกล้เคียงกับเราอย่างไร การใช้ชีวิตและคาแร็กเตอร์ของเขา การกินอยู่ ศิลปะ คือประเทศเพิ่งเริ่มพัฒนาเหมือนกัน มันมีความเข้าใจอะไรคล้ายกัน เจอความทุกข์ยากคล้ายกัน เรื่องการเมืองเอ๋ย เรื่องสังคมเอ๋ย ก็คุยกันง่าย เข้าใจกันได้ มันทำให้เราเริ่มสนใจประวัติศาสตร์และงานท้องถิ่นของเราเอง

คอนเทนต์ในงานศิลปะของคุณ พูดเรื่องสังคมมากขึ้นตอนไหน

มีอยู่ช่วงหนึ่ง ตอนที่เราไปช่วยทำเวิร์กช็อปให้นักวิจัยที่ Unit for Social and Environmental Research เรื่องการทำสารคดี โปรเจกต์นี้มันเปิดโลกใหม่ของเราเลย เพราะการทำงานกับนักวิจัยทำให้เราได้ไปตีแผ่หลายๆ แล้วตัวนักวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เขาไป เปิดโลกใหม่ให้เรา ทั้งเรื่องการทำงานกับเนื้อหาเชิงสารคดี และการทำงานกับคนอื่นที่อยู่นอกเหนือจากโลกศิลปะ เพราะว่าตอนนั้นคนเป็นศิลปินก็อยู่กันแคในโลกเดียว เราารู้สึกว่ามันดี

งานวิจัยนี้ทำให้เราได้ไปร่วมโปรเจกต์ Imaging our Mekong Media Fellowship ซึ่งเป็นการรวมคนทำงานที่เป็นนักข่าว นักเขียน คนถ่ายภาพ และวิดีโอสารคดี แล้วก็เชิญองค์กรใหญ่ ในภูมิภาคแม่โขง มาพูดให้เราฟังว่าตอนนี้สถานการณ์ของแม่โขงเป็นอย่างไร แล้วการที่มีเพื่อนเป็นนักข่าวหลายๆ ประเทศมันสนุกมาก เราเริ่มเข้าใจอะไรต่างๆ มากขึ้นว่าสังคมเป็นอย่างไร โลกเป็นอย่างไร

หลังกลับจากเดินทาง ก็ปักหลักอยู่เชียงใหม่ตลอด
ใช้ไหม

อยู่ตลอด เราได้เป็นอาจารย์ประจำอยู่ที่ มข. สาขา
จิตรกรรม ขณะเดียวกันก็ดูแลสาขาใหม่ชื่อ Media Arts
and Design แต่ทำไปปีสองปี รู้สึกว่ามันไม่ไปทางที่มัน
ควรจะไป ระหว่างนั้นก็ได้ไปทำงานเป็นผู้ช่วยภัณฑารักษ์
สุดท้ายเราก็เลยตัดสินใจออกมาทำงานอิสระ ทำให้เรา
ได้เดินทางไปเจออะไรที่หลากหลาย อีกอย่างตอนนั้นการ
เปิดกว้างกับงานวิดีโอของคนที่นี่อาจจะน้อย ทำให้เรา
ต้องสมัครและส่งงานไป เกาหลี ญี่ปุ่น หรือประเทศอื่นที่
สนับสนุนเราได้ในเรื่องอุปกรณ์ ตอนหลังก็เลยเหมือนเรา
ไม่ค่อยอยู่เมืองไทย ไปต่างประเทศตลอด

ทำไมถึงคิดว่าต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อเชียงใหม่

หลังจากได้ทุนไปนิวยอร์กปี 2011 เราได้ไปพำนักกับ
เทศกาลที่ญี่ปุ่น เป็นปีแรกที่เราไปทำงานแบบมีอาชีพ
เป็นปีที่เริ่มต้นมีเพื่อนสนิทในโลกศิลปะ การไปทั้งนิวยอร์ก
และญี่ปุ่นทำให้เห็นว่าประเทศอื่นมีวิวัฒนาการไปเรื่อยๆ
ทุกครั้งทีไปนิทรรศการจะมีคนอาชีพหลากหลาย แต่ทำไม
ทุกครั้งทีกลับมาเชียงใหม่มันเหมือนเดิม อาจจะเป็นเพราะ
เราไปๆ มาๆ เราเลยคาดหวังว่ามันจะดีขึ้น ก็เลยรวมตัวกับ
น้องๆ ศิลปิน อาจารย์ คิดว่าเราต้องเปลี่ยนอะไรสักอย่าง
ถ้าเราไม่ทำมันก็จะไม่เกิดอะไรขึ้น

Chiangmai Art Conversation ไม่ใช่แค่การ
จับกลุ่มทำงานศิลปะด้วยกันใช้ไหม

ไม่ใช่เลย มันคือการที่เราอยากเห็นว่า ‘เชียงใหม่เป็น
เมืองศิลปะ’ เป็นอย่างไร เพราะว่ามันก็ยังไม่เห็น ที่ผ่านมามัน
เป็นแค่คนที่พูด ยังไม่มีอะไรที่จับต้องได้ มีศิลปินเยอะ
แต่ว่าใครเราก็ไม่ได้ยิ่งใหญ่ถ้าเทียบกับคนอื่น เวลามีคน
ถามว่ามาเชียงใหม่เมื่อไรดี เราไม่เคยตอบได้เลยส่วนใหญ่
ก็ไปเที่ยวตามบ้านศิลปิน แกลเลอรี่ก็มีนิดๆ หน่อยๆ แบบ
สเกลเล็ก มันก็ในระดับหนึ่งเท่าที่เขาทำได้

โปรเจกต์แรก เราเลยเริ่มจากการไปหาข้อมูลเบสิก
ที่สุดก่อนว่าใครทำอะไรในเชียงใหม่ในโลกศิลปะบ้าง
แล้วมีพื้นที่ศิลปะที่ไหนบ้างในเชียงใหม่ แต่มันเป็นการ
เปิดโลกที่เราที่เรียนไปด้วย ในขณะที่เดียวกันคนอื่นที่อยู่ใน
เชียงใหม่ก็ได้เรียนรู้ไปกับเรา ตอนนั้นเราเริ่มใช้เฟซบุ๊ก
แล้วก็แชร์สิ่งที่เรารู้ มีสเปซที่ไหน แต่ละสเปซมีโอเวนต้อ
อะไร แล้วก็ตอนนั้นเทศกาลศิลปะที่โยโกฮาม่าเขาให้เรา
เลือกศิลปินที่เมืองไทยไปร่วม เราก็เลยจัด open call
แบบเปิดสาธารณะให้ศิลปินที่สมัครมาได้ฟรีเซนต์งาน เชิญ
คนทั่วไปเข้ามาฟัง ซึ่งยังไม่เคยมีใครจัดอะไรแบบนี้

โปรเจกต์ Chiangmai Art Map เกิดขึ้นได้ยังไง

เราจัดเป็นอีเวนต์ เชิญคนที่รันพื้นที่ศิลปะทั้งหลายมา
ฟรีเซนต์ว่าเขาทำอะไร แล้วเราก็ฟรีเซนต์โอเคเดียวว่าเรา
อยากทำแผนที่ ซึ่งคนที่มา นอกจากศิลปิน คนทำแกลเลอรี่
แล้ว มีคนที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คนที่ทำแผนที่ฟรี
ในเชียงใหม่ คือทุกคนอยากได้แผนที่หมดเลย แต่ว่าพอ
ถามว่าใครจะสนับสนุนบ้าง ไม่มี (หัวเราะ) มันเลยเป็น
แค่อีเวนต์ที่ได้เจอคน ได้แลกเปลี่ยน แต่มันก็ยังไม่เกิด

“คนที่มองไม่เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลก
หรือของสังคมมันเป็นอย่างไร แล้วทำสิ่งเดิมๆ
เขาอาจจะได้เงิน แต่มันไม่มีพลัง”

จนกระทั่งผ่านไปได้ครึ่งปี ทางจิม ทอมป์สันก็มา
เชียงใหม่ หาที่ทำสาขา สุดท้ายเขาก็เลยสนับสนุนการพิมพ์
แผ่นพับ Chiang Mai Art Map ของเรา และเป็นการ
แนะนำแบรนด์จิม ทอมป์สัน ในเชียงใหม่ไปด้วย แล้วใน
เวลาเดียวกันเป๊ะ TCDC เชียงใหม่ (ร่วมกับสถานทูต
ฝรั่งเศส) ก็มีโอเคเดียวว่าอยากทำอีเวนต์ Galleries’ night
ที่เชียงใหม่พอดี เราก็ยินดีช่วย เพราะมันทำให้ข้อมูลจาก
แผนที่ที่เราทำนำไปใช้ได้จริง

โปรเจกต์แผนที่ทำให้เชียงใหม่ดูคึกคักมาก เกิด
อะไรขึ้นอีกหลังจากนั้น

พอสองสิ่งนี้เกิดขึ้นพร้อมกัน ทางจิม ทอมป์สันมาบ่อยๆ
รู้สึกว่าเมืองนี้มันแอคทีฟมากเลย ในขณะที่หาพื้นที่ทำสาขา
คุณ เอรិค บูธ แห่งบริษัทจิม ทอมป์สัน ก็ได้ความคิดในการ
สร้างหอศิลป์ร่วมสมัยส่วนตัว ‘ใหม่เอี่ยม’ (MAIAM
Contemporary Art Museum) ทำมิวเซียมเลยแล้วกัน
กลายเป็นว่าอีเวนต์ช่วงแกลเลอรี่สัปดาห์ก็ฟรีเซนต์ว่าอีก
หนึ่งปีเราจะเปิดใหม่เอี่ยม พอเกิดใหม่เอี่ยม ก็มีสื่อต่าง
ประเทศมาเยอะมาก คนก็มาเที่ยว ดูงาน รู้จักศิลปิน

หมวดอีกใบ คือคุณยังเป็นผู้ดูแล Asian Culture
Station [ACS] ที่เชียงใหม่ด้วย

ใช่ ไม่อยากเชื่อเลยว่าทำ Art Map แล้วเปลี่ยนไป
เยอะมาก คุณโย (ในริชิโกะ โยชิโอกะ) ผู้อำนวยการ
บริหารเจนเนฟรานเคชั่น กรุงเทพฯ คนปัจจุบัน ตอนที่เขายัง
ทำงานอยู่สำนักงานใหญ่ที่โตเกียว ก็เข้ามาชวนให้เรา
สมัครทุนโครงการ Asian Culture Station และทำให้
เราได้พื้นที่สำหรับทำงานที่ทำอะไรได้หลายๆ อย่างในห้อง
เดียวกัน เป็นออฟฟิศ เป็นห้องสมุด เป็นแกลเลอรี่ คือห้อง
เล็กๆ ทำทุกอย่างในนั้น

วิธีคิดของการทำงานในฐานะ ACS คืออะไร

มันขยายส่วนที่เราสนใจอยู่แล้ว เพราะว่า CAC ตอนนั้น
เราอยากสร้างข้อมูลข่าวสารหรือการร่วมมือแลกเปลี่ยน
กันระหว่างศิลปินในเชียงใหม่ แต่ว่า ACS จะขยายไปอีก
คือมันจะต้องครอบคลุมประเทศไทย เอเชียตะวันออก-
เฉียงใต้ และญี่ปุ่นด้วย สำหรับเราตอนนั้น เราคิดว่าก็ยังดี
มันทำให้คนเชียงใหม่โลกกว้างขึ้น มีเพื่อนเยอะขึ้นในสาย
งานเดียวกัน แล้วก็เอางνώรู้ความมาเปรียบเทียบกับและ
แลกเปลี่ยนกับคนในภูมิภาคได้ มันบวกเข้าไปอีก

สิ่งบวกๆ ที่เกิดขึ้นคืออะไรบ้าง

เราทำโปรเจกต์หลากหลาย ไม่ใช่ทำแต่ศิลปะอย่างเดียว
อาจจะเป็นดีไซน์ หรือครีเอทีฟ ในปีแรกเราไปร่วมกับกลุ่มที่
เป็นกลุ่มเพอร์ฟอร์แมนซ์ ให้เขาได้ลองทำงานกับคนที่
เป็นนักดนตรี เกิดเป็นการร่วมมือข้ามสายอาชีพ แล้วเรา
ก็ทำเทศกาลหนึ่ง เอาหนึ่งในภูมิภาคมาจัดฉายร่วมกัน
แล้วก็ทำนิทรรศการ เพราะเราอยากเห็นว่าสเปซเล็กๆ นี่
มันมีศักยภาพทำอะไรได้บ้าง นอกจากนั้นก็จัดทอล์ก
เล็กๆ เวลามีคนที่น่าสนใจมาเชียงใหม่พอดีเราก็เชิญมา
แล้วเราก็ทำ symposium ที่เปลี่ยนหัวข้อไปทุกๆ ปี ไม่ว่าจะเป็น
เรื่องการเป็นเมืองศิลปะที่ไม่ใช่เมืองหลวง หัวข้อภัณฑารักษ์
หรือปีนี้ก็ทำเรื่องเกี่ยวกับการจัด Biennale ซึ่งจัดขึ้นหนึ่ง
สัปดาห์ก่อนที่จะเกิด Bangkok Biennale เพื่อสร้างพื้นที่
ความรู้ให้คนทั่วไป

งานในรูปแบบของการแลกเปลี่ยน มันส่งผลกับชั้น
ศิลปะในเชียงใหม่มากน้อยแค่ไหน

เชิงความรู้นี้น่าจะได้เยอะเหมือนกัน แต่ว่าเขาก็ต้อง
ไขว่คว้าต่อยอดเองด้วย เราไม่สามารถไปสุดทางให้เขาได้
แต่อย่างน้อยๆ ความรู้ที่เขาได้รับน่าจะช่วยให้เขาพัฒนา
ตนเองไปได้อีกไกล แล้วก็ได้เครือข่ายด้วย เวลาเชิญคนมา
มันก็เป็นโอกาสที่ทำให้คนได้เจอกันตัวต่อตัว พูดคุยรู้จัก
ว่าใครเป็นใครในโลกศิลปะ และต่อยอดไปสู่การทำงาน
ร่วมกัน

นี่คือหนึ่งในสิ่งที่ควรทำ เพื่อให้เชียงใหม่เป็นเมือง
ศิลปะจริงๆ ใช้ไหม

อยากให้มันเป็นอย่างนั้น ถ้ามันต้องเราเป็นหลัก เราจะ
รู้สึกว่า เราจะได้ไม่โดดเดี่ยวด้วย เราอยากเอาประสบการณ์
บางอย่างมาแชร์ การที่ให้ศิลปินไปต่างประเทศก็ทำให้เขามี
ประสบการณ์ว่าการทำงานที่ประเทศอื่นเป็นยังไง กลับ
มาที่เราเอง มันทำให้เรามีความเข้าใจอะไรที่ใกล้เคียงกัน แล้ว
ก็พัฒนาอะไรกันได้มากขึ้นไปอีก ไม่ใช่แค่คุยแต่เบสิก

ตอนนี้ มองว่าเชียงใหม่ขาดอะไรที่ทำให้ยังไม่เป็น
เมืองศิลปะที่ดี

เราคิดว่าขาดพื้นที่ศูนย์รวมของชุมชนคนสนใจศิลปะ
เพราะว่าทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือเอกชน มันก็เป็น
แค่พื้นที่ของเขา มีทิศทางของเขา ซึ่งมันไม่เปิดความเป็น
ไปได้ให้คนอื่นเข้ามาใช้หรือเข้ามาร่วมกับเขาได้มาก
เท่าไร

พื้นที่ส่วนกลาง สำคัญยังไงต่อเมืองศิลปะ

พอไม่มีพื้นที่ตรงกลางที่ขอใช้พื้นที่ได้ฟรีเพื่อมาหา
ความรู้มาแสดงออก หรือมาหาเน็ตเวิร์ก มันส่งผลให้
ทุกคนต้องกระจายออกไปข้างนอก ต้องมีพื้นที่เล็กๆ ของตัว
เอง ทุกคนก็ต่างมีโลกของตัวเองที่เป็นพื้นที่ของมัน คนอื่น
เข้ามาไม่ได้ หรือว่าเข้ามาได้แต่ได้ระดับผิว คือคนก็ไม่
สบายใจที่จะเข้าไปใช้ ยิ่งถ้าเกิดมันมีกฎระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่น
หรือว่าถ้าใช้ก็ต้องจ่ายนะ แล้วจ่ายในราคาที่สูง เขาก็รู้สึกกลัว
ที่จะเข้าถึง

แล้วอะไรคือคุณสมบัติที่ทำให้เชียงใหม่เหมาะกับ
การเป็นเมืองศิลปะ

มันเป็นเมืองที่มีพื้นที่เยอะ ถ้าเทียบกับกรุงเทพฯ
เชียงใหม่เดินทางไปไหนก็ง่ายสะดวก แล้วก็มีคนทำงาน
ได้ในหลายๆ ทักษะ เพราะว่ามีโรงเรียน มีมหาวิทยาลัย
ศิลปะ ตัวเมืองเองก็เป็นเมืองแห่งช่าง เราจะไปหาช่าง
อะไร ช่างไม้ ช่างจักสาน ช่างทำผ้าอะไรก็มี คือเป็นเมืองที่
เหมาะกับการผลิตงาน มีพื้นที่ ค่าครองชีพก็ถูกกว่า
ค่าแรงก็ถูกกว่า ในหนึ่งวันทำได้หลายอย่าง เราจะเห็นว่า
ศิลปินใหญ่ๆ ที่ไปอยู่ที่นั่น เขาผลิตงานจริงจัง แต่ว่าเขา
อาจจะไม่ใช่ที่นั่น เพราะว่าสาธารณูปโภคของ Art Space
ไม่ได้เต็มที่มากนัก

เป็นเหตุผลที่ทำให้คุณไม่ปักหลักที่กรุงเทพฯ ?

ด้วยความที่เราเป็นศิลปินด้วยมั้ง ถ้าเราเป็นภัณฑารักษ์
อยู่กรุงเทพฯ อาจจะมึนงานมากกว่า แต่ถ้าอยู่เชียงใหม่ สิ่ง
ที่สำคัญที่สุดคือมีเวลา แต่ว่าเราก็ควรต้องไปที่อื่น เพื่อไป
เปิดหูเปิดตา รู้จักคนอื่นบ้างเป็นครั้งคราว แต่ที่สำคัญที่สุด
ของชีวิตศิลปิน มันน่าจะเป็นมีเวลาในการคิด การผลิตงาน
ซึ่งนั่นแหละที่มันทำให้ศิลปินหลายๆ คนอยากย้ายไปอยู่
เชียงใหม่

อะไรคือคติในการเป็นศิลปิน ที่ทำให้คุณมีพลัง ไม่
ทุกข์กับปัญหา

จริงๆ เรื่อง suffer เป็นกันทุกคนนั่นแหละ แต่มันหยุด
ไม่ได้ มันก็ต้องพัฒนา ทำไปเรื่อยๆ ยืดหยุ่นไปเรื่อยๆ ชีวิต
ศิลปินเป็นชีวิตที่ไม่มีความแน่นอนใช้ไหม โดยเฉพาะศิลปิน
ที่ไม่ได้มีแกลเลอรี่หนุน แต่เราจะเป็นคนที่เห็นโครงสร้าง
สังคมได้มากกว่า ยกตัวอย่าง ถ้าชาวบ้านพูดเรื่องสวัสดิการ
สังคม เราก็ไม่มีเหมือนกัน เพราะว่ามันไม่ได้เป็นอาชีพ
ที่อยู่ในกรอบของสังคมแบบบริษัทหรือห้างร้าน ที่มีองค์กร
มาสนับสนุน เราต่างก็ต้องไขว่คว้าเหมือนกัน ถ้าชาวบ้าน
พูดถึงเรื่องอะไรที่เบสิกที่สุด ตัวศิลปินก็จะอยู่ตรงนั้นด้วยใจ
ไม่รู้เหมือนกัน (ยิ้ม) เราคิดว่าศิลปินที่ suffer ที่สุด
ทำงานได้ดีที่สุดนะ

JF THEATRE

ภาพยนตร์ญี่ปุ่นจัดฉายให้ชมฟรีที่เจแปนฟาวน์เดชั่นทุกเย็นวันศุกร์ ในเดือนพฤศจิกายนชวนมาชมและร่วมจินตนาการไปกับภาพยนตร์ 'แอนิเมชัน' และส่งท้ายปลายปีด้วยภาพยนตร์อินใจในธีม 'สัตว์คือเพื่อนของเรา'

23.11.61 | 18.30 น.
CHIBI Maruko Chan: หนูน้อยจอมซ่า
มารุโกะจัง ตอนโอโตะคุง กับสุวิยามะคุง
Nagahashi Makito / 1990 / 94 นาที

เมื่อเปิดเรียนเทอมที่สอง ดูเหมือนมารุโกะต้องเจอกับเรื่องหนักๆ ที่โรงเรียน เด็กชายหัวโจกสองคนในกลุ่มเพื่อนจับเธอเป็นลี้ล้อ พอถึงชั่วโมงพละ มารุโกะสังเกตว่าทั้งสองหัวโจกเขม่นกันอยู่ แต่ในขณะเดียวกันก็สนิทกันมาก...

14.12.61 | 18.30 น.
Penguins in the Sky – Asahi-yama zoo: สวนสัตว์อาซาฮิยามา เพนกวินจะโอบอ้อม
Makino Masahiko / 2008 / 112 นาที

ท่ามกลางวิกฤตการเงินในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 สวนสัตว์อาซาฮิยามะเกือบต้องปิดตัวลง ผู้ดูแลสัตว์คนใหม่คือโยชิตะดังใจหาทางช่วยเหลือสวนสัตว์แห่งนี้ให้พ้นจากปัญหาทางการเงิน ทำให้อาซาฮิยามะค่อยๆ กลับมามีชื่อเสียงอีกครั้ง...

30.11.61 | 18.30 น.
Barefoot Gen: เหยื่อสงคราม
Mori Masaki / 1983 / 110 นาที

เรื่องราวของเกน เด็กชายวัยสิบขวบ ขณะเกิดเหตุการณ์ระเบิดปรมาณูที่ฮิโรชิมา เกนและแม่โซคิตะที่รอดชีวิตมาได้ วันหนึ่งเกนสังเกตเห็นต้นข้าวสาลีงอกขึ้นมาจากผืนดินอันแห้งแล้ง ทำให้เขาเกิดความหวังขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง...

21.12.61 | 18.30 น.
STORY OF YOUNG ELEPHANT: ลูกช้างยานาโกะ
Kinoshita Ryu / 1986 / 106 นาที

ระหว่างสงครามแปซิฟิก รัฐบาลมีคำสั่งให้กำจัดสัตว์ร้ายในสวนสัตว์ รวมทั้งสัตว์ใหญ่อย่างช้าง โชตะผู้ดูแลช้างแม่-ลูกที่สวนสัตว์โตเกียวทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาชีวิตสัตว์ที่เขารัก ฝ่าวงล้อมของเจ้าหน้าที่ที่คอยจ้องจะฆ่ามันทิ้ง...

07.12.61 | 18.30 น.
The School in the wood: โรงเรียนในป่า
Yoshiharu Nishigaki / 2002 / 108 นาที

เรื่องราวชีวิตช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เล่าถึงครอบครัวคาวาอิและโรงเรียนในป่า มาซาโอะอยากจะทำสวนสัตว์ที่สวนหลังบ้าน วันหนึ่งมีโยโกะที่ย้ายมาจากโตเกียวเพื่อมาเข้าโรงเรียน และเมื่อได้เจอเพื่อนความเศร้าจึงค่อยบรรเทาลง...

28.12.61 | 18.30 น.
Forest of Little bear: ป่าหมีน้อย
Goto Toshio / 1988 / 117 นาที

เนื้อเรื่องดั้งเดิมประพันธ์โดย โทชิโอะ โกโตว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเด็กชายกับเพื่อนหมีตัวน้อย แต่เมื่อหมีน้อยโตขึ้นก็เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทั้งสองไม่อาจอยู่ร่วมกันได้อีก...

EVENTS

Funders' Club Forum @ BIPAM2018
15.11.61 | 15.00 - 17.00 น.
สถานที่: ห้อง 301 อาคารบางรุรี 10
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เวทีเสวนารวมตัวแทนจากองค์กรทางศิลปวัฒนธรรมในไทยมาคุยเจาะลึกกันเรื่อง 'ทุนสำหรับศิลปิน' ว่าที่จริงแล้วมีกี่ประเภท และวิธีการเข้าถึงทุนเหล่านี้คืออะไร ซึ่งเจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ จะไปร่วมให้ข้อมูลด้วย งานนี้เป็นส่วนหนึ่งของ BIPAM2018 หรือการประชุมนานาชาติทางศิลปการแสดงแห่งกรุงเทพมหานคร ร่วมกับชมรมสตูดิโอ

Kore-eda Retrospective 2018
27.07.61 - 30.07.61

สถานที่: โรงภาพยนตร์เจ้าฟ้า อาร์ชีเอ

ต้อนรับหน้าปีใหม่ของคำปีล่าสุดของผู้กำกับชื่อดังชาวญี่ปุ่น อีโรคาสุ โคเรเตะ เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ ร่วมกับ มงคล ชินัน และโรงภาพยนตร์เจ้าฟ้า อาร์ชีเอ จัดฉาย

หนังสือก่อนสงครามของโคเรเตะทั้ง 8 เรื่อง อันได้แก่ Nobody Knows [2004] Air Doll [2009] I Wish [2011] Like Father, Like Son [2013] Our Little Sister [2015] After the Storm [2016] The Third Murder [2017] และ ShoPLifters [2018] แกมยังจุใจคอหนังด้วยงานสนทนาเรื่องสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผ่านภาพยนตร์เรื่อง 'ครอบครัวที่ลัก' โดยวิทยากรรับเชิญ คุณประวิทย์ แต่งอักษร นักวิจารณ์ภาพยนตร์ คุณคะลีซาร์ ยามาโมโตะ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย และคุณโนริฮิโกะ โยชิโอกะ ผู้อำนวยการบริหาร เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ โดยมีคุณภาณุอาร์ ผู้แทนจากมงคลชินัน มาเป็นผู้ดำเนินรายการ

J-Talk: Diggin' Culture #03 on Ikebana and Tokyo Sky Tree
12.09.61

สถานที่: เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ

เจกอลครั้งถึงที่ 3 นำเสนอเรื่องราวของญี่ปุ่นผ่านเวิร์กช็อปจัดดอกไม้โอเคะบานะแบบโอเคะคลาสสิก โดยได้รับเกียรติจากคุณมะจิโกะ มะคะยะมะ ผู้เชี่ยวชาญโอเคะบานะมาเป็นวิทยากร เพื่อให้คนไทยได้ความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น พร้อมเสวนาในหัวข้อ 'โอเคะบานะและโตเกียวสกายทรี' เรื่องต้นกำเนิดการจัดดอกไม้ที่เกี่ยวข้องกับโตเกียวสกายทรี

ASPac 2018

05.09.61 และ 10.10.61

สถานที่: เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ

งานประกวดออกแบบบรรจุภัณฑ์ระดับนักศึกษาในภูมิภาคเอเชีย 2561 ครั้งนี้อยู่ภายใต้ธีม Innovation จากผู้สมัครจำนวน 178 ผลงาน ในที่สุดก็ได้ตัวแทน 3 คน ได้แก่ นายรัฐวิชญ์ อัคคะชัยรินทร์ จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นางสาวกุลิสรา สมบัติพิบูลพร และนางสาวสิตานันท์ นุญยโยธิน จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งจะได้เดินทางไปร่วมเวิร์กช็อปและแข่งขันรอบสุดท้ายที่ประเทศญี่ปุ่น พร้อมผลงานที่ผ่านการคัดเลือกอีก 13 ชิ้น

ภาพถ่าย โดย ชีรพันธ์ เภาจีนานันต์

About Kazuo Ohno - Solo performance by Takao Kawaguchi
26.10.61 - 28.10.61

สถานที่: โรงละครข้าว

ทาคาโอะ คาวากุจิ ศิลปินสื่อผสมอดีตสมาชิกกลุ่ม Dumb Type ชื่อดังของญี่ปุ่น ได้เดินทางมานำเสนอผลงานชิ้นพิเศษของเขาที่ถูกจัดแสดงมาแล้วทั่วโลก ถือเป็นการขุมชีวิตงานชิ้นเอกของปรมาจารย์บูโต คาซึโอะ โอโนะ เพื่อถ่ายทอดและค้นหาความเชื่อมโยงระหว่างเขาและผู้ชมปัจจุบัน

ความพิเศษในวันจัดแสดง นอกจาก Modern Dance to Butoh: from Kazuo Ohno Archive มินัสศการขนาดเล็กหน้าโรงละครช้าง ที่จัดแสดงสมบัติจากหอบันทึกเอกสาร ว่าด้วยผลงานของคาซึโอะ โอโนะ และยังมีเวิร์กช็อปที่ชื่อว่า Takao Kawaguchi's Body Sculpture Workshop: Experience the process of making 'About Kazuo Ohno' ที่เปิดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสดทดลอง วิเคราะห์ และลอกเลียนแบบท่าทางของคาซึโอะ โอโนะจากงานดั้งเดิมของเขา ได้สัมผัสประสบการณ์ตรง เฉากเช่นวิธีที่ทาคาโอะใช้สรรค์สร้างผลงานอีกด้วย

Special Talk by Mamoru Hosoda

22.08.61

สถานที่: คิวเทียร์ซีนอาร์ต เอ็มคิวเทียร์

การบรรยายสุดพิเศษจากผู้กำกับหนังแอนิเมชันชาวญี่ปุ่น มาโมรุ โฮโซดะ เจ้าของผลงานอันเป็นที่รักของคนทั่วโลกอย่าง The Girl Who Leapt Through Time ผู้เดินทางมาเมืองไทยเพื่อเล่าเรื่องราวเบื้องหลังหนังแอนิเมชันเยี่ยมจินตนาการเรื่องล่าสุดของเขา 'Mirai of the Future' โดยเจแปนฟาวนด์ชั่นกรุงเทพฯ จับมือร่วมกับ เอ็ม พิคเจอร์ส เพื่อให้การบรรยายครั้งนี้เกิดขึ้นได้ก่อนที่หนังจะเข้าฉายในไทยเพียงหนึ่งวัน

ภาพถ่าย โดย โสภณัฐ โลมชันเงิน

Pratthana: Portrait of Possession

22.08.61 - 26.08.61

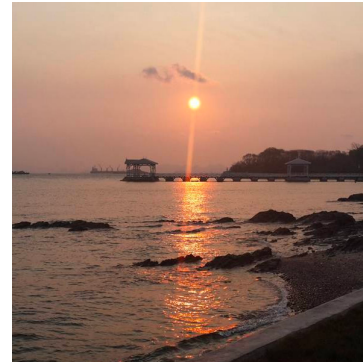
สถานที่: ศูนย์ศิลปการละครสดไอ พันธุมโกมล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นับตั้งแต่งานเสวนาพิเศษระหว่างอุทิศ เหมะมูล และโทชิโกะ โอคาตะเมื่อปลายปี 2016 โทชิโกะ โอคาตะได้ใช้เวลาร่วม 2 ปีในการทำความเข้าใจ เรียนรู้ และก่อร่างทึนงานผ่านการจัดแสดงละครตนเองบ้าง ผ่านการลงพื้นที่พูดคุยกับบุคคลต่างๆ บ้าง ในที่สุดเขาก็ได้สร้างสรรค์และจัดแสดงผลงานละคร 'ปรารถนา: ภาพเหมือนการเข้าถึง' การแสดงซึ่งดัดแปลงจากนวนิยาย 'ร่างของปรารถนา' โดย อุทิศ เหมะมูล ละครเรื่องนี้ได้ร่วมมือกับนักแสดงไทย 11 ชีวิต อีกทั้งทีมงานไทยญี่ปุ่นมากมาย

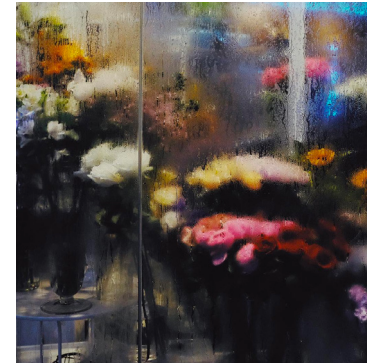
การแสดงร่วม 3 ชั่วโมงที่อัดแน่นไปด้วยเรื่องราวชีวิต ความรัก และประวัติศาสตร์สังคมไทยร่วมสมัยนี้ ได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นวงกว้าง และพวกเขาก็พร้อมแล้วที่จะนำการแสดงนี้ไปเผยแพร่อีก 2 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น

NANANIPPON | VOL.98
#nananippon

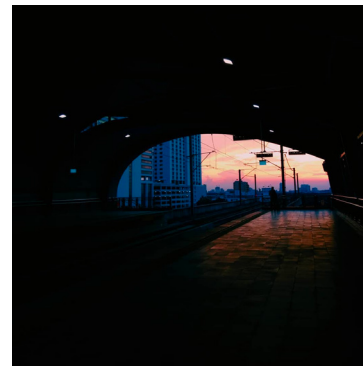
IG: paperis

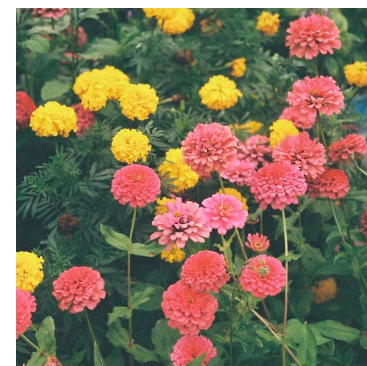
IG: anavat

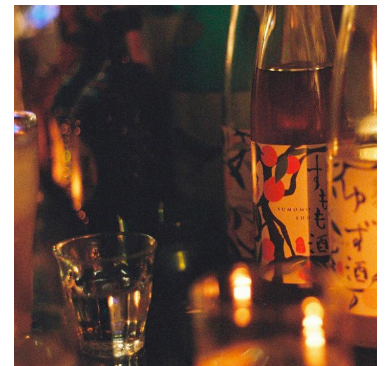
IG: belle_chi

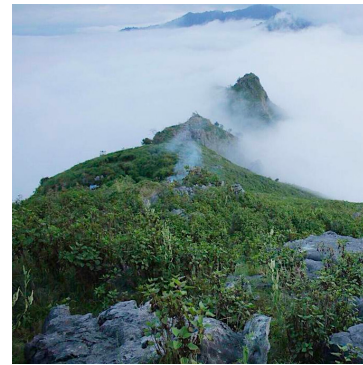
IG: minklight

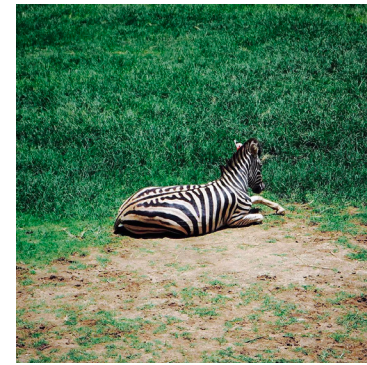
IG: kunlayaa

IG: nutnutnutn

IG: jingjingmaturin

IG: samijen

IG: pbpebbles

บรรยากาศพระอาทิตย์ตกสุดประทับใจ ดอกไม้สีสันสดใส สาเกร้านโปรด หรือกระทั่งเจ้าม้าลาย รูปภาพเหล่านี้ ก็คือสารพัดมุมมองญี่ปุ่นในแบบไทยๆ ของผู้อ่านน่านานิปปอนที่ติด #nananippon ในโซเชียลมีเดียช่องทางต่างๆ ใครอยากร่วมแชร์ ร่วมถ่ายทอดมุมมองแบบนี้ อย่าลืมติดแฮชแท็กมาฝากแบบนี้บ้างนะ :)

๓

สตูดิโองานคราฟต์กลีนอายุญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

Jibberish หรือ ‘จิบ – เบอ – หริด’ มีที่มาจากคำว่า Gibberish ซึ่งแปลว่าคำพูดประเภทที่ดูไม่มีความหมาย คำพูดไร้สาระ ที่คนส่วนใหญ่อาจฟังไม่เข้าใจ ซึ่ง นัก-ณัฐพร วรรณปะโก นักออกแบบผู้เป็นเจ้าของสตูดิโอ งานคราฟต์กลีนอายุญี่ปุ่นอบอุ่นแห่งนี้ เล่าให้ฟังว่า เธอสร้างแบรนด์นี้ขึ้นมาโดยหวังว่า จะมีคนเข้าใจเสียงเจื้อยแจ้วไร้ความหมาย ที่เธอสร้างขึ้นมา

เมื่อย่างเท้าเข้ามาที่สตูดิโอ Jibberish ให้ความรู้สึกคล้ายกับร้าน Zakka Shop หรือร้านขายของใช้กระจุกกระจิกที่เรา

พบเห็นได้ในประเทศญี่ปุ่น มีสินค้าทำมือ ตั้งแต่งานไม้ เครื่องประดับ เครื่องเขียน ไปจนถึงเสื้อผ้าในสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ที่เธอออกแบบเองทั้งหมด นอกจากจะเป็นสตูดิโอหน้าร้าน ที่นี่ยังเป็นบ้านที่เธออยู่อาศัย จึงมีบรรยากาศที่อบอุ่นเรียบง่าย มองไปทางไหนก็มีแต่ของน่ารักเต็มไปหมด

นั่นเล่าว่า ร้านนี้เริ่มต้นจากงานอดิเรก ที่ทำเพื่อหนีความเบื่อหน่าย แต่กลายมาเป็นธุรกิจจริงจัง หลังจากที่ได้ตัดสินใจออกจากงานแล้วเดินทางไป WWOOF (World Wide Opportunities on Organic Farms) ที่ญี่ปุ่นเมื่อ 8 ปีที่แล้ว

“เราเจอโฮสต์ที่ลาออกจากการทำงานในระบบ มาปลูกผักทำอาหารกินเองในต่างจังหวัด ทำงานศิลปะแล้วเอางานไปขายในเมือง แต่เขาก็ไม่ได้ต่อต้านทุนนิยมหรืออะไร ยังไปเที่ยวต่างประเทศ ยังไปเดินห้างบ้างเวลาต้องการซื้ออะไร เรารู้สึกว่าทำไมเราถึงไม่เคยมีตัวอย่างของคนที่เป็น

แบบนี้ในชีวิตของเรา ก็เลยคิดว่าต่อไปฉันจะใช้แพลตฟอร์มนี้แหละในการดำเนินชีวิต เราเห็นโฮสต์ขายของแล้วอยู่ได้ เลยคิดว่าถ้าเราทำสิ่งที่ชอบ ก็น่าจะทำได้เหมือนกัน นั่นเป็นที่มาของการตัดสินใจทำ Jibberish เต็มตัว” สาวรักงานฝีมือเล่า

“หลังจากนั้นเราก็กลับไปญี่ปุ่นทุกๆ ปี เพราะรู้สึกว่าประเทศญี่ปุ่นมันมีแรง มีพลังบางอย่างให้เรา มีคน มีร้าน มีธรรมชาติ ที่เติมเต็มเราได้ พอรู้สึกขาดอะไรบางอย่างก็ไปเติม และรับแรงบันดาลใจจากคนที่นั่นกลับมา”

“เรารู้สึกว่า Jibberish ไม่ใช่แค่แบรนด์ขายของกระจุกกระจิก แต่เป็นคอมมูนิตี้เล็กๆ ที่คนชอบอะไรคล้ายกันมาเจอกัน Jibberish อาจเป็นภาษาที่คนอื่นไม่เข้าใจ แต่มันต้องมีคนที่เข้าใจในภาษาไร้สาระของเราแหละ”

๓

ณัฐพร วรรณปะโก (นัด)

อดีตกราฟิกดีไซน์เนอร์ที่หลงใหลในไลฟ์สไตล์แบบเรียบง่ายไม่สуетอง ปัจจุบันเธอคือนักสร้างสรรค์สารพัดงานฝีมือที่เติบโตด้วยความตั้งใจ ในแบรนด์ชื่อ Jibberish ล่าสุด นัดกำลังสนใจเทคนิคการย้อมครามแบบไทย ญี่ปุ่น และอินเดีย ซึ่งเธอได้แชร์ความรู้เหล่านี้ผ่านกิจกรรมเวิร์กช็อปที่ได้ทุนบ้านเป็นครั้งคราว

Jibberish

ใกล้กับวัดพระธาตุดอยคำ ตำบลแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่
เปิดเวลา 10.00 น. – 18.00 น. (หยุดทุกวันพฤหัสบดี)

f jibberish.chiangmai

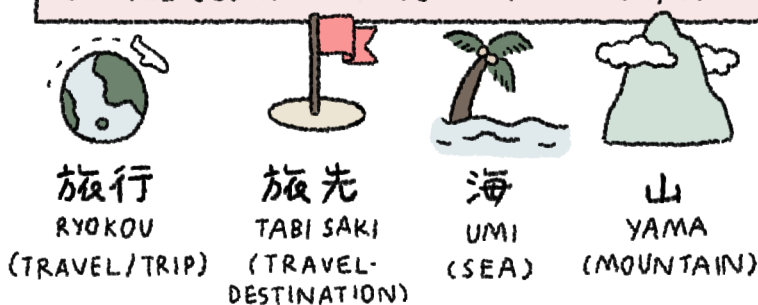
ชวนผู้อ่านน่านานิปปอนมาบอกเล่าความเป็นญี่ปุ่นที่เห็นในชีวิตประจำวันผ่านภาพถ่ายติดแฮชแท็ก #nananippon

ที่ปรึกษา อิศารุ ควาฮาระ, ลีรี รั้วไพบูลย์ บรรณาธิการ สลิลลา มหันต์เชิดชูวงศ์ นักเขียน ชลลสา เภระบุภาพ กราฟิกดีไซน์ อนุภกร อ่อนทยา วิชาญ สุจริตสาธิต, อนุภกร อ่อนทยา ผู้จัดทำ บริษัท ไอแอลไอ จำกัด อีเมล ili.docx@gmail.com แยกสีและพิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ (1987) จำกัด โทรศัพท์ 0-2428-7500

เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ เจ้าของลิขสิทธิ์ 2561 ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งจากหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่หรือพิมพ์ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
Copyright © 2018 The Japan Foundation, Bangkok All right reserved. No reproduction or republication without written permission

BY
SUNDAE
KIDS

A: KONSUUMATSU DOKOKA NI IKOU YO. UMI WA DOU?
B: II YO.
A: YAMA WA DOU?
B: II YO.
A: CHOTTO!! HONTOU WA DOKO GA II NO?
B: TABI SAKI WA KANKEINAI, DARE TO IKU NO KA GA
DAIJI DAYO.

WHAT'S JFBKK

ชั้น 10 อาคารเสริมมิตร ทาวเวอร์ 159 ถนนสุขุมวิท 21 กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-260-8560-4 www.ifbkk.or.th www.facebook.com/ifbangkok

